

УДК 342.951:351**DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2023-5-121-130>**

Сичов Віктор,
*аспірант кафедри управління
охороною здоров'я та публічного
адміністрування Національного
університету охорони здоров'я
України імені П.Л. Шупика*

Sychov Victor,
*Graduate student of the Department of
Healthcare Management and Public
Administration of Shupyk National
Healthcare University of Ukraine*

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-0068-3185>

ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ПУБЛІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

IMPROVING THE INSTRUMENTS OF PUBLIC REGULATION OF ECONOMIC DEVELOPMENT

Анотація. У статті розкрито ключові аспекти вдосконалення інструментів публічного регулювання економічного розвитку з особливим акцентом на реалії сьогодення. Автором встановлено, що сучасне публічне регулювання економікою має базуватися на відповідному інструментарію, в який доцільно включити сукупність методів, прийомів і засобів публічного впливу на економічний розвиток країни, та зводиться до методів прямої дії, за допомогою яких держава безпосередньо втручається в економічні процеси. Визначено, що ефективне регулювання економічних процесів у нашій державі потребує розробки та впровадження чітких, послідовних та прозорих механізмів, тобто низки ефективних форм, методів і засобів впливу. Зазначено, що публічне регулювання економічних процесів спрямоване на подолання проблем і створення максимально сприятливих умов для функціонування всіх ланок ринкових відносин, завдяки чому досягається економічний розвиток і зростання та загальна конкурентоспроможність країни. Виявлено, що сьогодні органи публічної влади результативно працюють над збереженням ключових функцій країни в умовах війни, завдяки чому досягнуто певного рівня економічної стабільності. Відзначено важливість прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України» від 09.08.2023 р. № 3295-ІХ, яким передбачено підвищити ефективність системи розвитку і захисту економічної конкуренції, удосконалити національну політику у сфері захисту економічної конкуренції та посилити інституційну спроможність Антимонопольного комітету. Розглянуто особливості проекту державного бюджету на 2024 р. та обсяги фінансування програм прямої підтримки української економіки. Встановлено, що важливим інструментом публічного регулювання економічного розвитку є безпосередньо забезпечення розвитку українського машинобудування. Розглянуто особливості Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України» та її важливість в економічному розвитку України, програми «Доступні кредити 5-7-9%», яка адаптована Кабінетом Міністрів України до нових реалій. Відзначено особливості та перспективи створення Українського Фонду (Ukraine Facility) обсягом 50 млрд євро для підтримки України в період 2024-2027 рр.

Ключові слова: публічне регулювання, економічний розвиток, економіка, державна політика, інструменти, програми.

Abstract. The article reveals the key aspects of improving the instruments of public regulation of economic development with a special emphasis on the realities of today. The author establishes that modern public regulation of the economy should be based on appropriate tools, which should include a set of methods, techniques and means of public influence on the economic development of the country, and should be reduced to the methods of direct action by which the State directly intervenes in economic processes. It is determined that effective regulation of economic processes in our country requires the development and implementation of clear, consistent and transparent mechanisms, i.e. a number of effective forms, methods and means of influence. It is noted that public regulation of economic processes is aimed at overcoming problems and creating the most favorable conditions for the functioning of all links of market relations, thereby achieving economic development and growth and the overall competitiveness of the country. It is found that today public authorities are effectively working to preserve the key functions of the country in times of war, which has led to a certain level of economic stability.

The importance of the adoption of the Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on Improving Legislation on the Protection of Economic Competition and the Activities of the Antimonopoly Committee of Ukraine" No. 3295-IX dated 09.08.2023, which provides for an increase in the efficiency of the system of development and protection of economic competition, improvement of the national policy in the field of economic competition protection and strengthening of the institutional capacity of the Antimonopoly Committee, is noted. The author analyzes the features of the draft state budget for 2024 and the amount of funding for direct support programs for the Ukrainian economy. It is established that an important tool for public regulation of economic development is to directly ensure the development of Ukrainian engineering. The features of the USAID Competitive Economy of Ukraine Program and its importance in the economic development of Ukraine, the Affordable Loans 5-7-9% program, which has been adapted by the Cabinet of Ministers of Ukraine to new realities, are considered. The author emphasizes the peculiarities and prospects of creating the Ukraine Facility in the amount of EUR 50 billion to support Ukraine in the period of 2024-2027.

Keywords: public regulation, economic development, economy, state policy, instruments, programs.

Постановка проблеми. Повномасштабна російсько-українська війна зумовлює перегляд підходів до формування політики у сфері публічного регулювання економічного розвитку та пошуку нових ефективних методів управління. Основні виклики, з якими зараз стикається економіка України, включають спад виробництва, зростання безробіття, послаблення національної фінансової стабільності та загрози стабільності валюти. Тому ефективне публічне регулювання економіки сприятиме розвитку економічних процесів у напрямку певної спрямованості відповідно до цілей, завдань та інтересів держави. З огляду на те, в умовах сьогодення ефективне публічне регулювання економіки, у тому числі із розробленням та впровадженням комплексних програм економічного розвитку дасть можливість забезпечити злагоджене функціонування всіх галузей національної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням питань публічного регулювання економічного розвитку України займається багато вчених. Так, Каличева Н. та Чорнобровка І. стверджують, що основними цілями державної економічної політики в ринкових умовах є оптимальне функціонування ринкових механізмів і рівноправне врахування основних цінностей. При цьому соціальна справедливість повинна перебувати на одному рівні з максимізацією прибутку, що є основною метою ринку. Поєднання цих двох цілей є основою концепції соціально орієнтованої регульованої ринкової економіки, яка веде до кінцевої мети – підвищення економічного добробуту суспільства [1, с. 15]. Дикань В. та Толстова А. зауважують, що податки і відрахування, валютне регулювання, митні збори і квоти, договори про надання робіт і послуг відповідно до загальнодержавних і регіональних потреб, науково-технічні, економічні, соціальні, загальнодержавні і регіональні програми є інструментами публічного регулювання економічного розвитку [2, с. 8]. Водночас Олешко А., Будякова О. та Квас В. зауважують, що ефективність регуляторного впливу держави на відновлення економіки залежатиме від таких чинників: відповідності стратегій попередження (відновлення) після криз сучасним тенденціям глобальних змін; своєчасність прийняття управлінських рішень; узгодженість з пріоритетними напрямками цифровізації, науки, технологій та інноваційної діяльності; досяжність і реальність поставлених цілей. Регульовальний вплив має бути спрямований на відновлення реального сектору економіки, контроль над інфляцією, оптимізацію бюджетних видатків, контроль за борговим навантаженням економіки та дефіцитом бюджету, збалансування дохідної та видаткової частин державного бюджету, сприяння інноваційній діяльності та посилення цільових інвестицій [3, с. 17].

Беручи до уваги дослідження науковців, відзначимо, що проблема вдосконалення інструментів публічного регулювання економічного розвитку потребує ґрунтовнішого висвітлення, особливо доцільно розкрити практичну сторону тематики із врахуванням реалій сьогодення.

Метою статті передбачено розкрити ключові аспекти вдосконалення інструментів публічного регулювання економічного розвитку з особливим акцентом на реалії сьогодення.

Виклад основного матеріалу. Основним завданням публічного регулювання економіки є створення необхідних умов для ефективної економічної діяльності в державі. Однак слід також підкреслити, що публічне регулювання зараз зазнає серйозних змін як в окремих, так і в загальних процесах. Сучасне публічне регулювання економікою має базуватися на відповідному інструментарію, в який доцільно включити сукупність методів, прийомів і засобів публічного впливу на економічний розвиток країни. Зі свого боку, публічне регулювання зводиться до методів прямої дії, за допомогою яких держава безпосередньо втручається в економічні процеси.

Публічне регулювання економічного розвитку – це діяльність держави щодо підтримання відтворювальної стабільності та забезпечення умов для економічного розвитку, тобто це одна з основних форм участі держави в економіці, що впливає на розподіл ресурсів і доходів, темпи економічного розвитку та добробут населення країни.

Для здійснення ефективної ринкової трансформації та відтворення національної економіки необхідно розробити відповідні основи публічного регулювання економіки України, що ґрунтуватимуться на підвищенні

відповідальності за державні рішення з урахуванням закономірностей розвитку економіки України у контексті реагування на зміни в мінливому середовищі.

Без активних регуляторних заходів з боку держави неможливо забезпечити стабільність і розвиток економіки в цілому, особливо в часи, коли ефективність саморегулювання ринку є значно низькою. Метою цих заходів є підтримка стабільної економічної ситуації, компенсація втрат від настання ризиків, коливань та інших негативних явищ, особливо в кризових ситуаціях, і вжиття відповідних заходів для їх безперебійного функціонування. Виходячи із реалій сьогодення, доцільно відзначити, що ефективне регулювання економічних процесів у нашій державі потребує розробки та впровадження чітких, послідовних та прозорих механізмів, тобто низки ефективних форм, методів і засобів впливу. Ці механізми потребують своєчасного та відповідного вдосконалення та коригування відповідно до поточної реальності. Це особливо актуально сьогодні, коли Україна перебуває під тиском повномасштабної російсько-української війни. Але попри складну ситуацію та випробування, економіка України має нормально функціонувати, а одним із найважливіших завдань повинне бути ефективне вдосконалення інструментів публічного регулювання розвитку економіки. Тому в сучасних умовах воєнного часу дієвий механізм публічного регулювання економіки, у тому числі комплексні ефективні програми, може забезпечити злагоджене функціонування національної економіки.

Відповідно до цих засад головною метою публічного регулювання економіки має бути створення належних умов для сталого економічного розвитку, сприяння підвищенню життєвого рівня та якості життя населення. Відповідно до викладених основних завдань регулювання національної економіки потрібно забезпечити планове економічне зростання та розвиток, сприяти досягненню продуктивного використання трудових ресурсів, створити прозорий і справедливий перерозподіл доходів тощо.

Таким чином, слід відзначити, що публічне регулювання економічних процесів спрямоване на подолання проблем і створення максимально сприятливих умов для функціонування всіх ланок ринкових відносин, завдяки чому досягається економічний розвиток і зростання та загальна конкурентоспроможність країни. Для досягнення цих цілей органи публічної влади повинні розробляти та впроваджувати відповідні інструменти.

Звертаючи увагу на практичний аспект проблеми, потрібно відзначити, що сьогодні органи публічної влади результативно працюють над збереженням ключових функцій країни в умовах війни, завдяки чому досягнуто певного рівня економічної стабільності. Проте подальший економічний розвиток України та прогнози економічного розвитку визначатимуться перебігом та інтенсивністю російсько-української війни.

Варто зазначити й те, що з початку повномасштабного вторгнення російського ворога в Україну Кабінет Міністрів України вжив різноманітних заходів, включаючи правові, адміністративні та економічні, щоб забезпечити всебічну підтримку економіки в умовах воєнного стану.

Поряд з тим, 9 серпня 2023 р. Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України» від 09.08.2023 р. № 3295-IX [4], який покликаний розпочати реформу конкурентного законодавства та зблизити відповідне законодавство України та діяльність Антимонопольного комітету до стандартів Європейського Союзу. Цим документом передбачено підвищити

ефективність системи розвитку і захисту економічної конкуренції, удосконалити національну політику у сфері захисту економічної конкуренції та посилити інституційну спроможність Антимонопольного комітету [4].

Щодо головного інструмента регулювання економічного розвитку України, то особливу роль у такому процесі відіграє бюджет. Так, враховуючи реалії сьогодення, у проєкті державного бюджету на 2024 р. на програми прямої підтримки української економіки передбачили понад 41 млрд грн. У нинішній ситуації українська економіка має великий потенціал розвитку. Окрім того, за прогнозами Кабінету Міністрів України – витрати на оборону у 2024 р. майже повністю покриватимуться за рахунок податків і зборів. Ці очікування ґрунтуються на макроекономічному прогнозі уряду щодо економічного розвитку та зростання ВВП України на 5% у 2024 р. Очікується також, що експорт зросте на 7,5%, а імпорт скоротиться на 5,5% [5].

Важливим інструментом публічного регулювання економічного розвитку є безпосередньо забезпечення розвитку українського машинобудування. Так, Кабінет Міністрів України розробляє та впроваджує ефективні інструменти регулювання цієї сфери, оскільки машинобудівна галузь виробляє продукцію з високою доданою вартістю. Сьогодні розробляються різні програми підтримки машинобудівного сектора для забезпечення доступним обладнанням інших суб'єктів ринку [6].

Загалом програми та плани економічного розвитку спрямовані на швидку та ефективну трансформацію економічної моделі України від сировинної до виробництва високоякісної продукції. Це не лише сприятиме економічному розвитку країни, а й підвищить конкурентоспроможність України на світовому ринку.

Потужним інструментом публічного регулювання економічного розвитку є Програма USAID «Конкурентоспроможна економіка України», яка з 2019 р. працює з метою підвищення конкурентоспроможності українського малого та середнього бізнесу на українському та міжнародному ринках, сприяння створенню спрощеного та прозорого бізнес-середовища та надання можливостей участі у міжнародній торгівлі українським компаніям. Після повномасштабного вторгнення російського ворога в Україну, ця програма зосередила свої зусилля на підтримці економічної стабільності України та відбудові постраждалої від вторгнення української економіки [7].

Беручи до уваги сучасний аспект, Програма USAID «Конкурентоспроможна економіка України» оголосила грантову програму для створення та підтримки діяльності об'єднань підприємств у експортні альянси, на загальний обсяг фінансування 1,5 млн дол. США. Метою програми фінансування є підтримка компаній у спільній роботі щодо просування власної продукції на міжнародні ринки. Ця ініціатива реалізується програмою у співпраці з Міністерством економіки України, Офісом з розвитку підприємництва та експорту та національним проєктом Дія.Бізнес і спрямована на підвищення рівня інтернаціоналізації української економіки та експорту товарів і послуг на міжнародних ринках.

Варто відзначити й те, що повномасштабна російсько-українська війна призвела до різкого скорочення споживання на внутрішньому ринку, з огляду на що змінилася структура споживчого ринку. Збільшення експорту є ключем до економічного відновлення та розвитку. Просування експортного альянсу зміцнить потенціал українських компаній і спонукає їх до об'єднання заради спільної мети – завоювання нових ринків. Попри складні часи, підприємці продовжують

працювати та розвиватися, підтримуючи економіку країни. Пріоритетні сектори для грантової підтримки, передбачені Програмою USAID «Конкурентоспроможна економіка України», включають інформаційні технології, машинобудування, виробництво, творчі індустрії та послуги. Проте Програма USAID «Конкурентоспроможна економіка України» відкрита для заявок з інших секторів, які відповідають критеріям відбору. Збільшення вітчизняної переробки та підтримка компаній, які експортують готову продукцію, є одним із пріоритетів діяльності Кабінету Міністрів України. В умовах блокування українського експорту та зниження попиту на внутрішньому ринку програма створення та підтримки діяльності об'єднань підприємств у експортні альянси допоможе їм домінувати на зовнішніх ринках. У результаті зростання внутрішнього виробництва спостерігатиметься подальше відновлення української економіки. Також слід зазначити, що Програма USAID «Конкурентоспроможна економіка України» активно працює над розвитком експортних можливостей для українських компаній. Одним із інструментів є субсидії, які заохочують альянси між компаніями зі спільною метою підготовки до виходу на зовнішні ринки. Підтримка програми передбачає, зокрема, участь у торгових місіях та великих міжнародних виставках, які дають змогу налагоджувати контакти з потенційними партнерами та іноземними покупцями та просувати українські товари та послуги за кордоном [8].

Окрім того, Кабінет Міністрів України розробив низку заходів, які допоможуть бізнесу перейти від продажу сировини до її переробки. Одним із найважливіших кроків є створення матеріальних стимулів. Для цього запроваджено програму грантів на переробку, яка дозволяє підприємствам отримати підтримку від держави у розмірі до 8 млн грн. Якщо компанія працює в регіоні, де немає бойових дій, підприємець інвестує 50% вартості проекту з власних коштів, решту інвестує держава. У деокупованих регіонах програма пропонує інші тарифи. Тобто 80% інвестицій клієнта і 20% інвестицій власника бізнесу. Основи таких заходів регламентуються положеннями Постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку надання грантів на створення або розвиток переробних підприємств» від 28.07.2023 р. № 780 [9].

З початку повномасштабної російсько-української війни дієвим інструментом підтримки бізнесу є програма «Доступні кредити 5-7-9%», адаптована Кабінетом Міністрів України до нових реалій. Доцільно відзначити, що 15 вересня 2023 р. Кабінет Міністрів України суттєво вдосконалив механізм державної підтримки бізнесу за програмою «Доступні кредити 5-7-9%». Такі зміни сприятимуть розвитку вітчизняного виробництва шляхом збільшення підтримки переробних та енергоефективних проєктів по всій Україні, посилення діяльності на деокупованих територіях та запровадження механізмів державної підтримки в рамках факторингових договорів. Основою запропонованих змін є відновлення та розвиток економіки України. У програмі перш за все сконцентровано увагу на підтримці бізнесу, який працює на деокупованих територіях, які найбільше постраждали від початку війни та потребують найбільшої уваги з боку держави. По-друге, сектори та галузі з найбільшим економічним впливом і високою доданою вартістю повинні перетворитися на рушійну силу економічного зростання. Таким чином, з допомогою програми державне фінансування відкрите для всіх переробних підприємств і компаній, які працюють у сфері енергоефективності.

Зміни, прийняті Кабінетом Міністрів України, передбачають:

- 1) покриття відсотків за програмою становить до 1% за перші два роки, 5% для інвестиційних цілей з наступних років і 3% для фінансування оборотного капіталу.
- 2) підвищення періоду кредитування для інвестиційних цілей терміном до 10 років;
- 3) збільшення ліміту програми до 150 млн грн (для компаній, які постраждали від знищення та працюють на деокупованих територіях).

Для компаній з найбільшою доданою вартістю (переробні підприємства) та напрямків енергомодернізації програмою передбачається:

- 1) компенсування відсотків до 5-7-9% в залежності від програми;
- 2) збільшення періоду кредитування для інвестиційних цілей терміном до 10 років;
- 3) збільшення ліміту програми до 150 млн грн.

При цьому в усіх інших випадках для фінансування оборотних коштів встановлено ставку 13% річних, тому ставка для інвестиційних цілей залишається на рівні 5-7-9% [10].

17 жовтня 2023 р. Європейський парламент підтримав пропозицію про створення Українського Фонду (Ukraine Facility) обсягом 50 млрд євро для підтримки України в період 2024–2027 рр. Рішення тепер має пройти тристороннє обговорення між Європейським парламентом, Радою Європейського Союзу та Європейською комісією, перш ніж буде передано на розгляд парламентам країн-членів ЄС.

Зазначається, що програма Ukraine Facility покликана закласти основу для швидкого відновлення та розвитку української економіки. Невід'ємною частиною цієї програми буде План України, для підготовки якого створено міжвідомчу робочу групу, який включатиме програму пріоритетних реформ і важливі кроки для забезпечення економічного розвитку, реконструкції та модернізації, а також вступу України до ЄС.

Попередньо слід відзначити, що Європейський парламент підтримав план Європейської комісії створити Ukraine Facility вартістю 50 млрд євро. Очікується, що робота над самим планом щодо України буде завершена найближчим часом і передана на розгляд Європейській комісії. Програмою Ukraine Facility передбачається, що більшість коштів (75%) будуть залучені в державний бюджет для забезпечення макрофінансової стабільності. Другий компонент програми (16%) спрямований на створення спеціальних інвестиційних механізмів для покриття ризиків у пріоритетних секторах, які також визначені Ukraine Facility, що допоможе залучити інвестиції на суму понад 30 млрд євро [11].

Висновки. Таким чином, проведені дослідження дозволяють зробити такі висновки: по-перше, сучасна нестабільна ситуація в українській економіці потребує ефективного механізму публічного регулювання економічних процесів, що враховує мінливість ринкового середовища, щоб ефективно та швидко реагувати на зміни в економічних процесах; по-друге, державна політика України має бути спрямована на розробку та реалізацію механізмів відновлення виробництва, збереження та створення нових робочих місць, пов'язаних із відбудовою національної економіки в інфраструктурній сфері, будівництві, промисловості, зокрема машинобудуванні, науці та інших галузях та пошуку стимулів повернення працездатного населення в Україну; по-третє, необхідно повноцінно використовувати різні типи інструментів публічного регулювання, враховуючи можливість різноманітного впливу та досягнення ефекту синергії.

Підсумовуючи, варто зазначити, що ще до початку інтенсивної відбудови економіки та майбутньої відбудови країни в цілому необхідно модернізувати інструменти публічного регулювання економічного розвитку та забезпечити перегляд їх ефективності та оновлення, які будуть використані для регулятивних втручань, що допоможе зберегти економіку в стабільному стані у воєнний та повоєнний періоди.

Список використаних джерел:

1. Каличева Н.Є., Чорнобровка І.В. Обґрунтування підходів щодо державного регулювання економічних систем. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2022. № 76-77. С. 12–17.
2. Дикань В.Л., Толстова А.В. Механізм державного регулювання відтворення та розвитку економіки України в ринкових умовах. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2022. № 76-77. С. 5–12.
3. Олешко А.А., Будякова О.Ю., Квас В.О. Регулююча роль держави у відновленні національної економіки. *Економіка та держава*. 2022. № 8. С. 15–18.
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України: Закон України від 09.08.2023 № 3295-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3295-%D0%86%D0%A5#Text> (дата звернення: 01.11.2023).
5. Допомога бізнесу на понад 41 млрд грн. Міністерка економіки Юлія Свириденко про шість основних економічних програм у проєкті держбюджету-2024. *Forbes*. 2023. URL: <https://forbes.ua/money/dopomoga-biznesu-na-ponad-41-mlrd-grn-ministerka-ekonomiki-yuliya-sviridenko-pro-shist-osnovnikh-ekonomichnikh-program-u-proekti-derzhbyudzhetu-2024-26092023-16256> (дата звернення: 01.11.2023).
6. Уряд планує поновити програму компенсацій аграріям за придбану техніку вітчизняного виробництва. *Укрінформ*. 2023. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3763739-urad-planue-ponoviti-programu-kompensacij-agrariyam-za-pridbanu-tehniku-viceznanogo-virobnictva.html> (дата звернення: 01.11.2023).
7. Програма USAID «Конкурентоспроможна економіка України» виділить 36 млн грн на підтримку українського бізнесу. *Дія. Бізнес*. 2022. URL: <https://business.diia.gov.ua/cases/granti/programa-usaid-konkurentospromozna-ekonomika-ukraini-vidilit-36-mln-grn-na-pidtrimku-ukrainskogo-biznesu> (дата звернення: 01.11.2023).
8. Програма USAID «Конкурентоспроможна економіка України» надасть гранти на підтримку експортних альянсів на загальну суму \$ 1,5 млн. *Урядовий портал*. 2023. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/programa-usaid-konkurentospromozhna-ekonomika-ukrainy-nadast-hranty-na-pidtrymku-eksportnykh-aliantsiv-na-zahalnu-sumu-15-mln> (дата звернення: 01.11.2023).
9. Про внесення змін до Порядку надання грантів на створення або розвиток переробних підприємств: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.07.2023 № 780. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/780-2023-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.11.2023).
10. Відновлення економіки на деокупованих територіях та підтримка вітчизняного виробника: Уряд удосконалив умови підтримки бізнесу за програмою «5-7-9». Міністерство економіки України. 2023. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail?lanVidnovlenniaEkonomiki> (дата звернення: 01.11.2023).

11. Європарламент підтримав створення програми Ukraine Facility на 50 млрд євро протягом 2024-2027 років. Урядовий портал. 2023. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/yevroparlament-pidtrymav-stvorennia-prohramy-ukraine-ievro-protiahom-2024-2027-rokiv> (дата звернення: 01.11.2023).

References

1. Kalycheva, N.Ye. & Chornobrovka, I.V. (2022). Obgruntuvannia pidkhodiv shchodo derzhavnoho rehuliuвання ekonomichnykh system [Justification of approaches to state regulation of economic systems]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti – Herald of the economy of transport and industry*, 76–77, 12–17 [in Ukrainian].
2. Dykan, V.L. & Tolstova, A.V. (2022). Mekhanizm derzhavnoho rehuliuвання vidtvorennia ta rozvytku ekonomiky Ukrainy v rynkovykh umovakh [Mechanism of state regulation of reproduction and development of the economy of Ukraine in market conditions]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti – Herald of the economy of transport and industry*, 76–77, 5–12 [in Ukrainian].
3. Oleshko, A.A. & Budiakova, O.Yu. & Kvas, V.O. (2022). Rehuliuвання rol derzhavy u vidnovlenni natsionalnoi ekonomiky [Regulatory role of the state in the restoration of the national economy]. *Ekonomika ta derzhava – Economy and the state*, 8, 15–18 [in Ukrainian].
4. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vdoskonalennia zakonodavstva pro zakhyst ekonomichnoi konkurentsii ta diialnosti Antymonopolnoho komitetu Ukrainy: Zakon Ukrainy [On making changes to some legislative acts of Ukraine regarding the improvement of the legislation on the protection of economic competition and the activities of the Antimonopoly Committee of Ukraine: Law of Ukraine]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3295-%D0%86%D0%A5#Text> [in Ukrainian].
5. Dopomoha biznesu na ponad 41 mlrd hrn. Ministerka ekonomiky Yuliia Svyrydenko pro shist osnovnykh ekonomichnykh prohram u proekti derzhbiudzhetu-2024 [Business aid for more than UAH 41 billion. Minister of Economy Yulia Svyrydenko about the six main economic programs in the 2024 state budget project]. *Forbes*. 2023. Retrieved from <https://forbes.ua/money/dopomoga-biznesu-na-ponad-41-mlrd-griven-ministerka-ekonomiki-yuliya-sviridenko-pro-shist-osnovnykh-ekonomichnykh-program-u-proekti-derzhbiudzhetu-2024-26092023-16256> [in Ukrainian].
6. Uriad planuje ponovyty prohramu kompensatsii ahrariiam za prydbanu tekhniku vitchyznianoho vyrobnytstva [The government plans to renew the compensation program for farmers for purchased domestically produced machinery]. *Ukrinform*. 2023. Retrieved from <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3763739-urad-planue-ponoviti-programu-kompensacij-agrariiam-za-pridbanu-tehniku-vitciznanogo-virobnictva.html> [in Ukrainian].
7. Prohrama USAID «Konkurentospromozhna ekonomika Ukrainy» vydilyt 36 mln hrn na pidtrymku ukrainskoho biznesu. [The USAID program "Competitive Economy of Ukraine" will allocate UAH 36 million to support Ukrainian business]. *Diia. Biznes – Diia. Business*. 2022. Retrieved from <https://business.diia.gov.ua/cases/granti/prohrama-usaid-konkurentospromozhna-ekonomika-ukraini-vidilit-36-mln-grn-na-pidtrimku-ukrainskogo-biznesu> [in Ukrainian].
8. Prohrama USAID «Konkurentospromozhna ekonomika Ukrainy» nadast hranty na pidtrymku eksportnykh aliantsiv na zahalnu sumu \$ 1,5 mln. [The USAID program "Competitive Economy of Ukraine" will provide grants to support export

- alliances in the total amount of \$1.5 million]. *Uriadovyi portal – Government portal*. 2023. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/news/prohrama-usaid-konkurentospromozhna-ekonomika-ukrainy-nadast-hranty-na-pidtrymku-ekspoznykh-aliantsiv-na-zahalnu-sumu-15-mln> [in Ukrainian].
9. Pro vnesennia zmin do Poriadku nadannia hrantiv na stvorennia abo rozvytok pererobnykh pidpryemstv: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy [On making changes to the Procedure for providing grants for the creation or development of processing enterprises: Resolution of the Cabinet of Ministers]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/780-2023-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
  10. Vidnovlennia ekonomiky na deokupovanykh terytoriiakh ta pidtrymka vitchyznianoho vyrobnyka: Uriad udoskonalyv umovy pidtrymky biznesu za prohramoiu «5-7-9». Ministerstvo ekonomiky Ukrainy [Restoration of the economy in the de-occupied territories and support of the domestic producer: The government has improved the conditions for business support under the "5-7-9" program. Ministry of Economy of Ukraine]. 2023. *me.gov.ua*. Retrieved from <https://me.gov.ua/News/Detail?lanVidnovlenniaEkonomiki> [in Ukrainian].
  11. Yevroparlament pidtrymav stvorennia prohramy Ukraine Facility na 50 mlrd yevro protiahom 2024-2027 rokiv [The European Parliament supported the creation of the Ukraine Facility program for 50 billion euros during 2024-2027]. *Uriadovyi portal – Government portal*. 2023. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/news/yevroparlament-pidtrymav-stvorennia-prohramy-ukraine-ievro-protiahom-2024-2027-rokiv> [in Ukrainian].

*Подано до редакції 03.11.2023 р.
Прийнято до друку 29.11.2023 р.*